

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Secundus dicendi modus refelliter

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

Respondeo concessio Antecedente, negando Consequentiam. Ad cuius probationem, distinguo Antecedens: de ratione verbi proprie & ad-
 equate accepti, concedo Antecedens: accepti
 communiter & inadæquate, nego Antecedens
 & Consequentiam.

Explicatur: Verbum, ut ibidem asserit D. Thomas, potest dupliciter accipi, vel proprie, vel communiter: priori modo acceptum, est vi-
 tale terminative, & ideo in divinis solum notio-
 naliter dicitur: acceptum verò secundo modo,
 solum expositivè, quod sit representatio actualis-
 sima objecti; & hoc modo in divinis etiam dicitur
 essentialiter, nam divina essentia respectu
 cognitionis sui est actualissima representatio
 sui; & in hac acceptione habet rationem verbi
 respectu intellectus Beati; non verò in prima:
 intellectio verò, quomodocumque accepta, di-
 gitur vitalitatem, & ideo non potest suppleri ab
 essentia divina.

Dices: Ideo verbum utramque istam ac-
 ceptionem admittit; quia dicitur habitudinem re-
 presentationis ad objectum, & habitudinem
 expressi ad principium: Ergo cum etiam intel-
 lectio dicat habitudinem tendentiæ intelligibi-
 lis, comparatione facta ad objectum, & habitu-
 dinem vitalis respectu principij; poterit utram-
 que similem acceptionem admittere; & sic di-
 vina essentia uniti poterit cum intellectu crea-
 turæ, sub priori conceptu, absque eo quod ei unia-
 tur sub secunda consideratione, sub qua obti-
 net rationem vitalis.

Respondeo concessio Antecedente negando
 Consequentiam & paritatem. Ratio autem di-
 stinctiva est, quia verbum est ultima actualitas
 ex parte objecti; unde per hoc quod aliquid ex-
 ceat, minus ultimæ actualitatis in linea intel-
 ligibili passiva, per modum representationis
 in actu secundo (est non procedat ab intellige-
 re) salatur in illo ratio verbi in communi ac-
 ceptione: ac verò tendentiæ actus ad objectum, se-
 netur ex parte potentia, & per illam vivit po-
 tentia in actu secundo; & si ita non sit, non salva-
 tur intellectio ratio in ulla acceptione: im-
 plicat autem potentiam videre in actu secundo,
 per tendentiæ a se non elicitam, vel sibi non
 presentatam, ut constat ex supra dictis.

§. III.

Secundus dicendi modus refellitur.

Deo secundo, formalem beatitudinem non
 esse illapsum Dei specialem in essentiam ani-
 mæ, vel in potentias ejus.

Probatur prima pars: Primo, quia Deo non
 convenit beatitudo secundum rationem essentie; sed
 magis secundum rationem intellectus, ut ait D. Tho-
 mas 1. p. qu. 26. art. 2. ad 1. subindeque nec ani-
 mæ nostræ: At si beatitudo esset illapsus Dei in
 essentiam animæ, conveniret illi secundum ra-
 tionem essentie: Ergo in tali illapsu beatitudo
 formalis non consistit.

Probatur secundo: Deus non illabatur specia-
 liter in essentiam animæ, nisi producendo & con-
 servando in ea gratiam sanctificantem: Sed hic
 illapsus non est beatitudo formalis; alias omnes
 anime, etiam dum sunt in statu viæ, essent beati,
 sicut & anime in purgatorio existentes: Ergo
 beatitudo non consistit in illapsu Dei in essen-
 tiam animæ. Minor patet, Major autem pro-

A batur. Cum enim Deus non sit præsens rebus, nisi
 per operationem, ut in tractatu de attributis
 ostendimus, non habet specialem præsentiam
 aut illapsus in essentiam animæ, nisi producendo
 & conservando in ea formam aliquam aut
 qualitatem supernaturalem; quæ non potest esse
 alia quàm gratia sanctificans, quæ sola residet
 in essentia animæ, alia verò in ejus potentiis
 subjunctantur: Ergo nullus alius datur specialis
 Dei illapsus intra essentiam animæ, nisi ille qui
 fit per infusionem, conservationem, vel aug-
 mentum gratiæ sanctificantis.

Tertio: Si formalis beatitudo consistat in il-
 lapsu Dei in essentiam animæ, anima separata à
 suis potentiis posset esse beata; sicut posset salva-
 ri essentia gratiæ sanctificantis in anima; etiamsi
 Deus destrueret omnes ejus potentias: Sed hoc
 est falsum, quia impossibile est quod sit beatus
 qui non cognoscit suam felicitatem; ideo enim
 in rebus cognitione carentibus beatitudinem
 non ponimus, quia suum bonum non cogno-
 scunt: & eadem ratione Aristoteles 1. 2. metap.
 cap. 9. textu. 51. dixit: *Si Deus est dormiens, non
 erit beatus*: Ergo idem quod prius.

Quarto, in illo consistit beatitudo, ad quod
 sequitur summa delectatio: At summa delecta-
 tio non sequitur ad esse, sed ad operari, ut patet
 in omni delectatione tam sensitiva, quàm intel-
 lectiva: Ergo beatitudo non consistit in illapsu,
 vel in aliquo esse ab illo causato in essentia ani-
 mæ, sed in operatione.

Denique probatur eadem prima pars: Per
 beatitudinem formalem consequimur & tene-
 mus Deum, unde Beati dicuntur *comprehenses*:
 Sed per operationem & illapsus Dei in ani-
 mam, non tenemus & possidemus Deum, sed
 potius ille nos tenet & possidet; ut patet in illa-
 psu immenitatis quod Deus singulis rebus est
 præsens; per illum enim Deus nos continet &
 portat, juxta illud Apostoli ad Hebræos 1. *Por-
 tans omnia verbo virtutis sue*: unde Dionysius cap.
 10. de Divin. nomin. *Ipse est sedes, quæ omnia con-
 tinet, & complectitur, & firmat, & fundat, & con-
 tingit*: Ergo beatitudo nostra non consistit in il-
 lapsu Dei in animam.

Quod verò non consistat in illapsu Dei in po-
 tentias ejus, breviter suadet. Deus non illabi-
 tur specialiter in potentias animæ, nisi per infu-
 sionem habituum supernaturalium, qui in illis
 recipiuntur; sicut specialiter illabatur in ejus es-
 sentiam, per infusionem gratiæ sanctificantis,
 quæ in ea subjunctatur: Sed beatitudo non consi-
 stit in habitu vel actu primo, sed in operatione
 & actu secundo, ut ostendimus §. sequenti:
 Ergo nec in speciali Dei illapsu in potentias ani-
 mæ.

Deinde, Si beatitudo formalis consisteret in
 aliquo speciali Dei illapsu in potentias animæ,
 maxime in eo quod Deus in priori naturæ ad vi-
 sionem beatam, infundit lumen gloriæ intelle-
 ctui Beatorum, eique per modum speciei intel-
 ligibilis unitur: Atqui in hoc illapsu non potest
 consistere formaliter ipsa beatitudo, sed ad sum-
 mum radicaliter & casualiter, quatenus ab in-
 tellectu lumine gloriæ illustrato, & ab essentia
 divina gerente vices speciei intelligibilis, cau-
 satur clara Dei visio, in qua, ut infra ostende-
 mus, formaliter & essentialiter consistit ipsa
 beatitudo: Ergo beatitudo non consistit in illa-
 psu Dei in potentias animæ.